

Маріупольський
державний
університет

**ІННОВАЦІЇ
В ДОШКІЛЬНІЙ ОСВІТІ:
ТЕОРІЯ, ПЕРСПЕКТИВИ, ШЛЯХИ ЗАГРОВАДЖЕННЯ У
ПРАКТИКУ**

**Збірник матеріалів
III Всеукраїнської науково-практичної конференції**

Київ - 2024

Інновації в дошкільній освіті: теорія, перспективи, шляхи запровадження у практику: збірник матеріалів III Всеукраїнської науково-практичної конференції, 28 березня 2024 року / за заг. ред. Ю.О.Демидова. Маріуполь: МДУ, 2024. 207 с.

Редакційна колегія:

- Голова** – Микола ТРОФИМЕНКО, ректор МДУ, кандидат політичних наук, професор;
- Заступник голови** – Олена БУЛАТОВА, перший проректор МДУ, доктор економічних наук, професор;
- Члени оргкомітету:**
- Юлія ДЕМИДОВА, завідувач кафедри дошкільної освіти, кандидат педагогічних наук, доцент;
 - Катерина КРУТІЙ, доктор педагогічних наук, професор кафедри дошкільної освіти;
 - Ольга ФУНТИКОВА, доктор педагогічних наук, професор кафедри дошкільної освіти;
 - Світлана МАКАРЕНКО, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри дошкільної освіти;
 - Оксана ПОПОВСЬКА, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри дошкільної освіти;
 - Вікторія ЯЙЛЕНКО, старший викладач кафедри дошкільної освіти;
 - Ірина ДЕСНОВА, в. о. завідувача кафедри практичної психології, кандидат педагогічних наук, доцент;
 - Оксана ГОЛЮК, завідувач кафедри педагогіки та освіти, кандидат педагогічних наук, доцент.

Рекомендовано до друку Вченою радою психолого-педагогічного факультету
Маріупольського державного університету
(протокол № 10 від 28 березня 2024 року)

Статті публікуються в авторській редакції

© Колектив авторів, 2024

© Кафедра дошкільної освіти МДУ, 2024

3. Кінетичний пісок та його вплив на розвиток дитини: URL: <https://urok.osvita.ua/materials/osvita-ditey-ooop/kineticnij-pisok-ta-jogo-cilusi-vlastivosti-na-ditacij-organizm/> (дата звернення 17.03.2024)

4. Розвиток дрібної моторики у дітей з ООП, її вплив на формування мовлення: URL: <https://naurok.com.ua/rozvitok-dribno-motoriki-u-ditey-z-ooop-vpliv-na-formuvannya-movlennya-374581.html> (дата звернення 17.03.2024)

Яйленко В.Ф.,

старша викладачка кафедри дошкільної освіти
Маріупольський державний університет, м. Київ

ЗМІЦНЕННЯ ПСИХІЧНОГО ЗДОРОВ'Я ДОШКІЛЬНИКІВ ЗАСОБАМИ ІГРОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Психічно здоровою вважається дитина, в якій її базові потреби в спілкуванні, навчанні, грі задовольняються в повному обсязі, емоційний та інтелектуальний фон життєдіяльності є позитивним і нервова система дитини знаходиться в стані спокою.

Коли дитина відчуває психічну напругу, тривогу, неспокій, дорослим необхідно вживати заходів аби позбавити її таких станів. На сьогодні існує багато ефективних стратегій допомоги, які можуть значно полегшити життя дитини в умовах постійних стресів, пов'язаних з негативними наслідками воєнних дій, а від того і тих обставин, в яких опинилася її родина [1].

Існує багато методів та засобів, які можуть допомогти збереженню та зміцненню психічного здоров'я дітей дошкільного віку: позитивна домашня атмосфера, тактильний контакт і спілкування з домашніми тваринами, фізичні вправи та ігри, перебування в природному довкіллі та спілкування з об'єктами природи, виконання трудових доручень, образотворча, літературна і музична діяльність.

Саме в оточенні близьких людей дитина почуває себе впевненою, адже весь життєвий досвід дитини підказує, що всі негаразди і складні ситуації вирішуються близькими, старшими, які піклуються про неї. Важливо мати домашнього улюбленця, турбота за яким робить дитину більш сильнішою і відповідальнішою.

Важливим засобом позитивного впливу на нервову систему дитини є перебування в природному оточенні, спостереження за об'єктами та явищами природи. Прогулянки, ігри, фізичні вправи на свіжому повітрі «перемелюють» негативні емоції, сприяють розвитку уяви, створенню образів, які потім можна втілити в малюнок, поробку тощо.

Образотворчий процес переносить дитину у світ творчості, фантазії, де нема місця тривогам, нервовому напруженню або, навпаки, через малюнок, через проживання певних подій на папері, дитина позбавляється негативних думок про події. Особливо добре зарекомендували себе у боротьбі із стресовими станами нетрадиційні техніки малювання, адже таке малювання не

вимагає досконалих навичок, доступне кожному і завжди можна сподіватися на цікавий, несподіваний результат діяльності. Виконуючи такі роботи, діти відволікаються від негативних думок, звільняються від болісних переживань [2].

Для зміцнення психічного здоров'я дітей психологи радять використовувати психогімнастику, метод, який дозволяє проявити себе і спілкуватися невербально, без слів. Використання психогімнастичних вправ спрямовані на налагодження контакту з однолітками, зниженню напруги, відпрацюванню інтерактивних навичок.

Серед методів та засобів позитивного впливу на психічне здоров'я дитини чільне місце належить ігровій діяльності. Відомо, що гра виконує багато функцій: навчає самостійності, розвиває впевненість у своїх силах, сприяє зниженню рівня агресії, стимулює розвиток інтелекту та мовлення, сприяє протидії стресовим станам тощо.

Рухливі ігри сприяють фізичній розрядці, знімають втому, піднімають настрій, розвивають силу, спритність, кмітливість, витримку.

Фізичні вправи для зняття стресових станів, які спрямовані на розслаблення та глибоке дихання («Квітка та свічка»), для зняття м'язового напруження («Лимон», «Лінивий кіт», «Черепашка»), ігри з м'ячем допомагають дітям опанувати ступор, скутість, які виникають внаслідок переживання стресу.

Вразлива дитяча психіка внаслідок стресу, викликаного воєнними діями, може проявляти агресію, негативні емоції. Дорослі повинні навчити дітей ефективно вивільняти негативну енергію через ігри. Існують багато ігор та вправ на вгамування агресії. Серед них: «Видихни хмару», «Докричати до місяця», «Мішок для крику», «Подушковий бій», «Пружинка» тощо.

Позбутися негативних емоцій допоможуть вправи: «Розслабляємося та концентруємося», «Кошик для сміття», «Моя емоційна скульптура».

Також цінним у зниженні рівня тривожності є використання настільних ігор, які є дієвим способом допомоги дітям в набутті різноманітних навичок, зокрема уважності, пізнання, асоціації та запам'ятовування, а також сприяттні соціалізації та взаємодії з однолітками та друзями [3].

Збереження та зміцнення психічного здоров'я дітей є важливим завданням для батьків і вихователів. Діти тільки вчаться розуміти і опанувати свої переживання. Дорослі повинні допомагати дітям виходити з цих станів у безпечний для них спосіб через спілкування з природою, через образотворчу, художню і музичну діяльність та через найприроднішу дитячу діяльність - ігрову.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Психічне здоров'я особистості у кризовому суспільстві // збірник тез II Всеукраїнської науково-практичної конференції (20 жовтня 2017 року) / упор. Н.М. Бамбурак. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2017. С. 400.

2. Бухарева Я.О., Коваленко О.В. Нетрадиційні техніки малювання як засоби психологічної підтримки дітей, які пережили страшні наслідки війни // Освітній процес в закладах дошкільної освіти в умовах воєнного стану: теорія, практика, інновації: збірник матеріалів Всеукраїнської Інтернет конференції Київ, 2022 р. С. 46-49. URL: <http://ipc->

dspace.org.ua/bitstream/123456789/259/1/%D0%97%D0%B1%D1%96%D1%80%D0%BD%D0%B8%D0%BA.pdf (дата звернення: 04.04.2024).

3. Осухова Н.Г. Психологічна допомога у важких та екстремальних ситуаціях. Київ, 2007. С. 288.